Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 68 JERSEY CITY and NEW YORK, TRURSDAY, APRIL 10, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 10-го КВІТНЯ 1997 р. Ч. 68 РІК CIV.

Л. КУЧМА НАТИСКАЄ НА ПРАВООХОРОНЦІВ

Київ. — Як повідомила УНІАР, 7-го квітня Президент України Леонід Кучма провів нараду з керівниками так званих силових міністерств і відомств, яку було присвячено підготові до наступного засідання Координаційного комітету при Президентові України з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю.

Л. Кучма звернув увагу цих керівників на відсутність систематичного, комплексного підходу до боротьби зі зловживаннями та злочинністю в економічній сфері, з корупцією серед державних службовців ряду відомств. Президент зажадав від керівників податкових, контрольних і митних служб вжити конкретних заходів для контролі за своєчасним наповненням державного бюджету, припинити всі спроби ухилення від сплачення податків, а також перекрити будь-які канали надходження контрабандних товарів на український ринок.

Керівник держави наголосив на особистій відповідальності службовців усіх рівнів за порушення у сфері економіки.

З "Нації і держави" вийшли два депутати

Київ. — Як стало відомим кореспондентові УНІАР, у депутатському об'єднанні "Нація і держава" сталися зміни. Зі складу об'єднання вийшли народний депутат України Юрій Оробець (група "Реформи") і Ярослав Федорин (фракція "Рух за народ, за Україну").

Таким чином сьогодні до складу Об'єднання "Нація і держава" входять 33 депутати: 8 – фракція "Рух за народ, за Україну", 6 – група "Конституційний центр", 3 – група "Реформи", 2 – фракція "Соціально-ринковий вибір", 1 - фракція Аграрна Партія України, 13 – позафракційні депутати.

Працює семінар інформаційних аґентств

Київ (УНІАР). — Інститут масової інформації та центр підготови та перепідготови журналістів "Париж" за сприянням амбасади Франції в Україні протягом 7–11-го квітня проводять у Києві семінар "Організація праці інформагентств". Він має на меті ознайомити учасників з основними принципами діяльности інформаційного агентства, основними жанрами, з правилами праці з клієнтами.

Семінар спрямований на підвищення кваліфікації журналістів та ознайомлення з досвідом праці провідних інформаційних агентств.

Харків'яни отримуватимуть платню своєчасно

Харків (УНІАР–АТН). — Починаючи з травня, згідно з розрахунками місцевої влади, у харківському регіоні працівники бюджетних установ почнуть отримувати платню своєчасно.

За даними обласного управління фінансів, в галузі спостерігається тенденція до скорочення поточної заборгованости, що на сьогодні складає 14 млн. гривень. Заборгованість бюджетним працівникам за минулі роки складає майже 40 млн. гривень.

До речі, ще не затвердженим державним бюджетом 1997 року на погашення цього боргу Харківщині виділяється 24 млн. гривень. Раніше місцеві влади заявляли, що без допомоги державного бюджету виплатять заборгованість у платнях до 1-го вересня, а у випадку виділення бюджетом 40 млн. гривень, борги будуть повернені до 1–го липня ц.р.

Спроба позбавити депутата уповноважень не вдалася

Київ (УНІАР). — У четвер, 3-го квітня, Верховна Рада України розглянула прохання генерального прокурора Григорія Ворсінова про дозвіл на притягнення до кримінальної відповідальности депутата України Івана Рудика.

Голова Комісії з питань депутатської етики Петро Шейко вніс на розгляд сесії питання про позбавлення І.Рудика депутатських уповноважень. В обговоренні цього питання взяли участь також генеральний прокурор Г.Ворсінов, начальник управління генеральної прокуратури з нагляду за дотриманням законів про національну безпеку Володимир Даниленко, начальник слідчого управління СБУ Володимир Бородько та заступник начальника слідчого відділу Управління СБУ Хмельницької области Володимир Скока, у провадженні якого перебуває карна справа і пояснення, подане парляментській Комісії Іваном Рудиком.

На запитання парляментариста Юрія Оробця, які керівники України причетні до карної справи, І.Рудик відповів, що на нього чиниться тиск з боку працівників СБУ Хмельницької области. Вони, за словами Рудика, вимагають віддати відомості на Юхима Звягільського, Івана Плюща, Леоніда Кравчука, обіцяючи, що "тоді Президент Л.Кучма тебе не забуде". На запитання, хто саме чинив тиск, І.Рудик відповів: "Це робили ті прислужники, які отримували генеральські та майорські звання". Депутат зазначив, що нікому не бажає потрапити під колеса тієї "машини", яка переминає його і яка "захищає честь мундира, а не закон".

Під час обговорення кинув зауваження про несправедливість нинішніх судових рішень голова парляменту Олександер Мороз. А депутат від фракції комуністів Валентин Уланов звернувся до генерального прокурора: "Дайте відповідь, будьласка, це політичне замовлення чи ні?" Прокурор відповів, що політичних замовлень не приймає і не прийматиме. Депутат Михайло Ратушний зазначив: "Я напевно, вперше на цій трибуні погоджуюся з комуністом Улановим. Справді, ми Владислава Дацюка позбавили уповноважень генерального прокурора за те, що він успішно, театрально, але він виконував політичні замовлення. І я не побоюсь тут сказати, шановний генеральний прокуроре, Ви продовжуєте ту ж саму погану практику генеральних прокурорів, Ви продовжуєте виконувати політичні замовлення".

Генеральний прокурор Г. Ворсінов не зміг відповісти депутатам, якої саме шкоди державі завдав своїми діями депутат І. Рудик, тому за позбавлення його депутатських уповноважень проголосувало тільки 56 парляментаристів. Верховна Рада не дала дозволу на притягнення до відповідальности депутата І.Рудика.

В.Щербань запевняє, що в ЛПУ розколу нема

КИЇВ (УНІАР). — Тут оприлюднено заяву 14-ох членів політичного виконавчого комітету Ліберальної Партії України (ЛПУ) про їхній вихід із політвиконкому.

"У ситуації, що склалася, коли відносно нас, членів колегіяльного органу політичного керівництва партії, було виявлено ініціроване Володимиром Щербанем недовір'я, ми не вважаємо для себе за можливе виконувати обов'язки членів політвиконкому ЛПУ", — пишуть автори заяви. Вони висловлюють рішучу незгоду з адміністративно-командними методами керування партією, що насаджуються головою ЛПУ В.Щербанем. Вийшовши з керівного партійного органу, вони в партії залишаються і мають намір обороняти свою думку.

В. Щербань, як відомо, був головою Донецької Обласної Ради і зрезигнував з цього посту 17-го липня 1996 року. Тоді ж, за словами членів політичного виконавчого комітету ЛПУ, він на певну пору самоусунувся від керівництва партією. Автори заяви пишуть, що партійними справами займалися політвиконком і Рада регіонів. За цей час до партії увійшло 15,000 нових членів. Повернення В.Щербаня до активної праці в січні 1997 року було сприйнято із задоволенням, але він відразу ж почав вирішувати усі справи одноосібно, що керівники партії сприйняли як "авторитаризм і диктаторство", які несумісні з лібералізмом.

Голова ЛПУ В. Щербань сказав на пресовій конференції, що розколу в ЛПУ немає і що 3-го квітня Керуюча рада партії виключила з політвиконкому шістьох членів, в тому числі й депутатів України Володимира Ампілогова, Олексія

(Закінчення на стор. 3)

„Колюмбія" приземлилася раніше

Кейп Канаверал. — У вівторок, 8-го квітня, в год. 2-ій 33 хв. по полудні східнього часу, космічний корабель „Колюмбія" приземлився тут 12 днів раніше, як було запляновано.

Рішення НАСА зроблено, після дводенних намагань наладнати проблему постачання електричної потужности однієї із трьох пальних клітин, які постачають електричну енергію для „Колюмбії". Тому, що інші дві клітини працювали нормально, проблема не була негайно загрожуючою для присутніх на ракеті астронавтів, залоги і наукових дослідників, все ж таки місію скорочено і корабель приземлився. Томас Голловей, керівник ракетної програми на пресовій конференції у Космічному центрі Джансона в Гюстоні, звідкіля контролюється всі космічні програми, підкреслив, що хоч негайної небезпеки не було, то плянований 16-денний полет „Колюмбії" таки треба було припинити. Найбільше цим рішенням були розчаровані науковці, котрим вдалося перевести тільки 10 відсотків запляннованих досліджень. Інші члени залоги „Колюмбії" погодились з цим фактом без будь-яких заперечень.

Цим разом завданням „Колюмбії" було досліддити вплив космічного стану невагомости на вогонь і горіння. Науковці сподіваються, що у майбутньому знову зможуть післати своїх дослідників у космос, щоб докінчити розпочату справу.

З Росії тече ріка крадених грошей

Прага, Чехія. — В чеській столиці відбулася міжнародна конференція, учасники якої обговорювали проблеми відмивання незаконних капіталів у Центральній та Східній Европі.

Згідно з даними, оприлюдненими на конференції швайцарськими експертами, за останні п'ять років з Росії у світові фінансові центри перепомповано 60 більйонів доларів. У швайцарських банках російська мафія зберігає щонайменше 10 блн. дол.

Практично всі гроші потрапляють за кордон незаконним шляхом під час здійснення імпортово-експортових операцій і навіть перевозяться у формі готівки. Наприклад, в 1996 році Центральний банк Російської Федерації дав дозвіл на вивезення за кордон 811 млн. дол., з яких за призначенням надійшли лише 416 млн. дол.

Спеціялісти вважають, що 41,000 компаній, половина всіх банків і 80 відсотків спільних підприємств з участю закордонного капіталу мають зв'язки зі злочинним групами, яких у Росії налічується понад 5,000. Згідно з підрахунками, частина тіньової економіки в російській загальногосподарській структурі досягає 40 відсотків, з злочинність, розвиваючись, затягає у свою орбіту законно діючі підприємства.

На конференції пікреслювалося, що значна частина вивожуваних за кордон фінансів — це легальні доходи, які їхні власники хочуть зберегти від мафії, політичної нестабільности і несправедливо високих податків.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ДПУ ЗАКЛИКАЄ ДО ВИХОДУ УКРАЇНИ З СНД

КИЇВ. — Демократична Партія України оприлюднила заяву з приводу недавнього виступу радника російського президента Міграняна. "Заяви окремих московських політиків про те, що Росія піде на будьяку акцію, аби дестабілізувати ситуацію в Україні, вжити будь-яких заходів, аби недопустити вступу України до НАТО, ми розцінюємо як шантаж і втручання у внутрішні справи суверенної держави, — пишуть автори заяви. — Якщо позиція російського президента саме така — це пряма загроза мирові не тільки в Україні, але і в Европі. Якщо президент Б.Єльцин не поділяє таких агресивних програм, які виклав його радник Мігранян, то чому мовчить? Чому не відмежовується від таких радників та від таких порад?" ДПУ вважає, що ситуація у відносинах України і Росії сьогодні вкрай небезпечна: "Україна зобов'язана за таких умов вийти з СНД і зміцнити свої позиції співробітництвом саме з демократичними і цивілізованими країнами світу".

ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЯ Г.УДОВЕНКА

КИЇВ. — Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко під час зустрічі з журналістами сказав, що тривала хвороба президента Росії Бориса Єльцина негативно позначилася на українсько-російських відносинах. "Перед нашою державою стоїть надзвичайно важливе завдання, яке полягає в активізації переговорного процесу з російською Федерацією. Для цього зараз складаються досить сприятливі умови", — зазначив міністер. Він розповів, що останнім часом відбулися зустрічі Президента України з президентами Молдови, Грузії, Азербайджану та Білорусі, розвиваються різносторонні контакти з країнами Европи, Латинської Америки, Азійсько-Тихоокеанського регіону. Головною подією останніх днів Удовенко назвав зустріч Л.Кучми тз Б.Єльцина, в ході якої вони домовилися про приїзд російського президента в Україну у травні-червні з метою підписання договору про дружбу і співробітництво. "Ми завжди розглядали наші відносини з Росією як найбільш пріоритетні і сподіваємося, що з поверненням до праці Б.Єльцина наші відносини вебічно розвиватимуться", — підкреслив Г.Удовенко.

ВІДКРИТО ФАБРИКУ БАНКНОТНОГО ПАПЕРУ

ЖИТОМИРЩИНА. — Під час робочої поїздки по Житомирській області Президент України Леонід Кучма взяв участь у відкритті Малинської фабрики банкнотного паперу. За словами голови правління НБУ Віктора Ющенка, завдяки Малинській фабриці Україна матиме власний закритий цикл виробництва паперових грошей. Президент відвідав також обласний дитячий лікувальний центр радіяційного захисту та військовий факультет Житомирського Технологічного Інституту, низку приватних підприємств і підрозділів міліції, а також зустрівся з керівниками области.

УХВАЛЕНО ЗАКОН ПРО ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

КИЇВ. — Сесія Верховної Ради України після довгого обговорення ухвалила перший документ із податкового пакету — закон про податок на додану вартість. За нього голосували в цілому, попередньо вилучивши положення про необґрунтовані пільги для для комерційних організацій, створених чорнобильськими спілками. Пільги для чорнобильців залишилися, але в інших статтях закону. Закон ухвалено 266 голосами. Проти було 30, утрималося 5, не голосувало 42 депутати. Закон про податок на додану вартість набуває чинности від 1-го липня 1997 року.

ПРЕДСТАВНИЦТВО В КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ ЗАБЕЗПЕЧЕНО

КИЇВ. — Верховна Рада України ухвалила постанову про забезпечення представництва парляменту в Конституційному суді, проєкт якої вніс голова парляменту Олександер Мороз. Уваленою постановою доручається О.Морозові вирішити питання про утворення секретаріятом Верховної Ради спеціяльного підрозділу з числа висококваліфікованих фахівців-юристів з участю депутатів Верховної Ради. А до законодавчого визначення порядку здійснення такого представництва призначати парляментарних представників у розпорядження голови Верховної Ради. Постанову ухвалено 226 голосами, проти - 37, утрималося - 5, не голосувало 59 депутатів.

ПОКАРАНО ДЕПУТАТА

КИЇВ. — Депутата України Володимира Марченка, який представляє в парляменті 348 Роменську виборчу округу Сумської области, позбавлено права брати участь у пленарних засіданнях Верховної Ради України "за брутальні висловлювання на адресу голови ВР". За таку постанову проголосувало 265 депутатів, проти — 12.

Українські жінки виступають на провідних постах

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Коли в минулому місяці відбувалася в Об'єднаних Націях 35-та загальна сесія, керівником делегації України до Комісії для соціяльного розвитку була професійна в цій ділянці людина, доктор економічних наук Елля Лібанова.

Д-р Е. Лібанова

Ця її професійність і знання предмету дало розуміється, дуже корисні висліди, про які звітувала слухачі, як і говорила вона сама. Маючи нагоду провести із д-р Е. Лібановою телефонічну розмову, в навечер'я її повороту до Києва, ми довідалися дещо про її працю та про позитивні висліди її активної участи у так важливій для України Комісії для соціяльного розвитку.

Про свою працю „дома" д-р Е. Лібанова говорить, як про дослідницьку, з ділянки соціяльного розвитку, але також становище жінки в Україні сьогодні стоїть в осередку її уваги. В університеті викладає вона проблеми ринку праці і тому підкреслює свій тісний зв'язок з Міністерством Праці та Соціяльної Політики.

Розуміється, з таким науковим запліччям участь її, як голови делегації до Комісії для соціяльного розвитку, була дуже актуальна, бо, як сама признає в розмові з нами, має до цієї ділянки кваліфікації та знала, що подавати.

Це бачимо в змісті її слова на пленумі Комісії, яке вона виголосила англійською мовою і в якому порушила три важливі фактори, що торкаються України сьогодні нарівні із нашими державами, що належать до тих, в яких економіка є в переходовому стані. Вона звернула увагу слухачів на невідрадний економічний стан в Україні, в якому працівники не отримують місячних заробітних платень, що впливає на загальний стан країни і вимагає зовнішньої помочі. Як другу поваж-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 7-ГО КВІТНЯ, Китай рішуче попередив Данію, що стосунки між їхніми країнами будуть "різко пошкоджені", коли вона плянує дальше настоювати над своїм пляном спонзорувати резолюцію перед Комісією людських прав Організації Об'єднаних Націй у Женеві, котра засуджує Пекін у потоптанні людських прав. Китайський міністер закордонних справ Шен Гуофанг погрозив Данії, що коли вона це зробить, то сама втратить найбільше. Нахабність Китаю показалася зразу після того, як кілька країн Европейського союзу, котрий представляє згадану пропозицію кожного року від часу подій на Тіянанмень площі 1989 року, відмовилися її підтримати. Це Франція, Німеччина, Італія та Еспанія.

МИНУЛОГО ПОНЕДІЛКА, 7-ГО КВІТНЯ, Канада і ЗСА підписали договір про спільні намагання зменшити отруйне хемічне занечищення Великих озер — Суперіор, Мишиґен, Ірі, Гюрон і Онтаріо, впродовж наступних дев'яти років. Підписання цього договору було наслідком усної обіцянки тому два роки президента Билла Клінтона і прем'єр-міністра Жана Кретіє, котрі заявили, що обидві країни будуть змагати до усунення всяких отруйних занечищень зі згаданих озер.

В АМЕРИЦІ

СПРАВА ДОПОМОГИ ЛЕҐАЛЬНИМ імігрантам у ЗСА набирає чимраз більшого розголосу, бо теперішній Уряд президента Билла Клінтона не погоджується з пропозиціями республіканців у цій справі. Республіканці у понеділок, 7-го квітня, повідомили, що приготовляють законопроєкт, згідно з котрим стейти з великою кількістю імігрантів отримають значну фінансову дотацію для тих законних імігрантів, які згідно з новим законом про пільги, такої допомоги не отримуватимуть.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ ОПИТАМИ переведеними щоденником „Ню Йорк Таймс" і телевізійною мережею Сі-Бі-Ес, більша кількість американців уважають, що конечно потрібно змін у системі фінансування виборчих кампаній. Одначе більшість з них не вірять, що президент Билл Клінтон і Конгрес справді хочуть будь-яких змін. Не зважаючи на всі дотеперішні звинувачення Президента у неправильності збирання фондів на виборчу кампанію, він особисто дальше втішається популярністю серед громадськости. Зовсім інакше виглядає справа з віцепрезидентом Ал Гором, який за свою причетність у згаданій справі збирання фондів втратив багато прихильности серед американського суспільства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Незрозуміла байдужість

Щойно минуло декілька днів від горезвісної дати 1-го квітня, в якій мав увійти в життя новий, дуже некорисний для усіх приїжджих до ЗСА, іміґраційний закон. Щоправда, уведення в життя його відкладено на кілька днів рішенням суду з приводу неточности в днях проголошення, але це не зміняє факту, що він скорше чи пізніше буде обов'язувати усіх, що приїхали чи приїжджають сюди з інших країн і шукають можливостей заробітку або й постійного життя.

Серед тисячів цих шукачів кращого завтра тепер велике число українців із „четвертої хвилі", які приїжджають не для приємности, а тому, що до цього їх змушують невідрадні тепер обставини заробітку в Україні. Але не зважаючи на те, чи приїздять вони на короткий час, чи на довший, чи, може, і з бажанням залишитися тут назавжди, тих наших земляків, як і усіх інших іміґрантів, обов'язують закони в цій країні, як і кари, що їх за недотримання законів чекають. Тим самим їх, як і інших, байдуже, чи вони з Південної Америки чи з Китаю, мусять цікавити всі нові приписи, якими регулюють іміґраційні уряди можливість перебування в ЗСА.

Ті проблеми повинні торкати не тільки наших членів „четвертої хвилі", але також усіх нас, що почуваємося українцями, незалежно, коли ми сюди приїхали і чи радіємо своїм американським громадянством та зараховуємо себе до окремої вибраної касти осіб із вивіскою „українські американці", або „американські українці", або „українські українці".

Тому дивно нас вражає цілковита байдужість до іміґраційних проблем, яка панує тепер серед нашої громади так, немовби нас, а радше тепер наших нових членів спільноти, іміґраційні закони не торкалися і не обов'язували.

Коли в березневі тижні перед іміґраційним урядом в Ню Йорку чи інших місцевостях стояли довгі черги тих, що бажали отримати ще доконче якийсь законний „статус" і дозвіл на перебування в цій країні, число українців серед них було дійсно мінімальне, а ще менше перед бюрами цивільних шлюбів. Так само залишилися без найменшої реакції усі акції етнічних груп у справі нових законів. Не є нам відомо, щоб на нарадах для преси, що їх сликано перед 1-им квітня для поінформування про входячі у життя закони, були українські журналісти, і не було ані журналістів, ані учасників демонстрацій, що відбулися по деяких містах у вівторок, 1-го квітня. Але були там американські журналісти, які радо робили інтерв'ю із демонструючими, щоб в цей спосіб показати свою солідарність з тими, що народжені поза ЗСА.

У тих скромних числом демонстраціях брали в загальному участь лише приїжджі із Південної Америки і Центральної, як також італійці та ірляндці. Зате так численні тепер приїжджі із колишнього СССР зовсім не були зацікавлені в цих справах, немов вони мали б вже виконані усі передумови дле безпечного і легального перебування в ЗСА. А тим часом саме тепер була нагода виступити зорганізовано, а при тому солідарно з іншими народами, що знаходяться в подібній ситуації.

І тут ми виказали знову цілковиту байдужість до справи, що повинна нас усіх не лише цікавити, але й безпосередньо заторкнути. Тут ми, американські громадяни, могли виступити в одному ряді із нашими земляками, що не мають того щастя, а яких сюди привела нужда і бажання допомогти своїм рідним. Але чи комусь із нас, старих поселенців, на тому залежить?

Куди легше стояти осторонь цих усіх „неприємних" справ і чекати, що з того вийде, або на момент, коли наших знайомих чи незнайомих будуть силою відсилати домів.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

М. Мельник

ВИБОРЧА КАМПАНІЯ ПОЧАЛАСЬ

Україна буде мати нову Верховну Раду в березні 1998 року. Хоч до виборів ще досить далеко, та виборча кампанія уже почалась.

Значну ролю у передвиборчих стратегіях величезної кількости партій та організацій відіграє новий виборчий закон. Верховна Рада того закону формально ще не прийняла, та його основні принципи вже відомі. Воно є цілком правдоподібно, що це буде змішана виборча система: половина депутатів буде вибрана індивідуально, а другу половину буде призначено на основі кількости голосів, що їх партії отримають під час виборів. Партії чи окремі кандидати без мінімальної підтримки серед уповноважнених до голосування не зможуть взяти участи у виборах. Вибори будуть важливі без огляду на кількість виборців, що в них взяли участь. Вибраними будуть вважатись кандидати, які дістали не понад 50 відсотків голосів, а звичайну більшість. Це все, між іншим, значить, що в одному дні будуть вибрані всі депутати Верховної Ради.

Це вже будуть треті з черги вибори. У виборах в 1990 році, за часів Горбачова, комуністи здобули 85 відсотків мандатів. Пропорція росіян була велика: 26.7 відсотка. Та з другої сторони, значна кількість комуністів належала до таких організацій, як Товариство Української Мови чи Народний Рух.

У виборах 1994 року пропорція депутатів-комуністів знизилась до 38 відсотків. Та велика кількість безпартійних депутатів були тільки формально безпартійними. У багатьох справах, що торкались економічних та соціяльних реформ чи наставлення до Росії до Співдружности Незалежних Держав, вони голосували з комуністами. Вони теж вибрали соціяліста Олександра Мороза головою Верховної Ради і не допустили до того, щоб „праві" його з того посту усунули.

На жаль, у теперішній Верховній Раді дуже тяжко просувати закони чи постанови, які сприяли б економічним реформам, а навіть і українським національним інтересам. Економічна ситуація в країні є ще далі критична. Грошова реформа була успішна, та в дійсності не має певности, що успіх той буде довготривалий. Центральною проблемою економічної політики Уряду і Верховної Ради повинно б бути зміцнення переконання і серед своїх, і серед потенційних інвесторів з-за кордону, що гривня буде стабільною принаймні на наступних десяток літ. Тим часом стабільність гривні дослівно „висить на волоску". Страх перед інфляцією, а разом з тим і попит на чужу валюту, трохи зменшились і тому ціна гривні не підскочила вгору. Та це може дуже скоро скінчитись, як ліві у Верховній Раді піднімуть бюджетний дефіцит до тої міри, що Уряд буде змушений покривати його за допомогою емісії грошей. А це була б трагедія, бо від стабільности цін, а тим самим і гривні, залежить не менше й не більше, а здатність економіки України вийти з кризи.

Ліві депутати не тільки тим не журяться, але й, мабуть, потайки потирають руки, бо як так далі піде, тоді вони принаймні втримають теперішню свою популярність серед населення. Час до часу вони видають маніфести, в роді: „Фракція комуністів України не поділяла курсу антинародних реформ, здійснюваних в Україні. А політики НБУ (Національного Банку України) завжди були складовою частиною антинародного реформаторства". Або: „...У нашій країні вже фактично ліквідовано безплатне медичне обслугування, руйнується система безплатного навчання, найсправедливіша в світі система соціяльного забезпечення, яка існувала за Радянської влади". Або: частина депутатського корпусу „...сліпо йде у фарватері політики грабунку народу України заморськими хазяями та їхніми національними годованцями. Тільки перехід влади до рук робітників, селян і трудової інтеліґенції може врятувати Україну".

Друга основна проблема — це млявість реформ у сільському господарстві. Тут зокрема важливим є скасування обмежень на право продажу землі і зміни в організаційних формах сільських господарств. А що на те комуністи? „...Дедалі інтенсивніше чинитимуть розграбування народного добра в процесі приватизації, стане предметом купівлі і продажу національне багатство України — земля...".

В закордонній політиці Уряд старається зробити Україну не формальним, а правдивим членом европейської спільноти. Не тільки те! Народний Рух України та фракція Верховної Ради „Рух за народ, за Україну" недавно опублікували заяву (за підписом Вячеслава Чорновола) де, між іншим, говориться: „Народний Рух України звертається до Президента України з вимогою подати заявку на вступ України до НАТО". Та, на думку комуністів, „...високопоставлені урядовці і чиновники з Президентської Адміністрації докладають зусиль до того, щоб якомога швидше втягнути Україну в НАТО. /.../ Це ...дії, що суперечать корінним інтересам нашого народу... /.../. Ми не припинимо боротьбу ...за дружбу і братерство народів Співдружности Незалежних Держав...".

Стороння людина подумала б, що якраз того роду проблеми мали б бути основними темами передвиборчої кампанії. Такими вони є і будуть для лівих. Та праві щось не дуже тими речами цікавляться. Для них головнішою справою є єдність не так довкола принципів економічних і соціяльних реформ чи напрямів закордонної політики, як єдність довкруги „національної ідеї". Приміром, на думку голови ініціятивної групи зі створення єдиною виборчої коаліції в Києві і головного редактора „Вечірнього Києва" Віталія Карпенка, „...електорат буде поділений на два табори: український та антиукраїнський". Мені здається, що з таким підходом до передвиборчої кампанії сила лівих у Верховній Раді або багато не зменшиться, або може і збільшиться.

Українські патріоти сильно переживають, що уряд не присвячує достатньої уваги проблемам українізації. В. Карпенко висловлює свій біль такими словами: „Адже не секрет, що нині антиукраїнський наступ ведеться з двох фронтів: відкрито-комуністичного, і приховано-владного. І другий є підступнішим та небезпечнішим. Бо ведеться під прикриттям Конституції, під національними символами, з використанням національної фразеології".

Це є велике і непотрібне переборщення. В дійсності, справи аж так погано не стоять. В Україні разом з демократією прийшла свобода слова, а це значить, що від самого початку суверенности, а тоді незалежности почалися вільні дискусії над українським історичним, культурним і церковним минулим, як теж і над політичною сучасністю. Без найменшого сумніву, дискусії ті змінили величезну кількість совєтських людей на свідомих українців і це можна завважити в кожній ділянці життя країни.

Уряд якоїсь широко закроєної кампанії в напрямі українізації не веде, а в недавній звітній доповіді перед Верховною Радою Президент Кучма тієї проблеми навіть і не згадав. Та невже ж критерій скорої українізації є найважливішим для встановлення „українськости" Президента чи Уряду? Напевно ні! Без порівняння, важливішим є питання: Чи Президент і Уряд ведуть Україну до політичної і економічної залежности від Росії, чи, може, вони шукають за політичними і економічними аліянтами, які раз на все запевнили б Україні повну незалежність? А страх, що український народ отот зросійщиться, не має ніякого раціонального виправдання.

Праві партії України зроблять велику помилку, якщо українізація буде головним предметом їхньої передвиборчої кампанії. Для переважаючої кількости людей незалежність України є без сумніву найважливішою проблемою, та українізація для них такою важливою проблемою напевно не є. Нам не можна забути про те, що ще кілька літ тому більшості людей в Україні жилось або краще, або багато краще, ніж тепер. Людей тих проблеми українізації аж так дуже не болять, а комуністична дешева і брехлива пропаґанда не конче видається їм дешевою і брехливою пропаґандою. Підтримка того роду людей у виборах є необхідна для того, щоб зменшити кількість лівих депутатів у Верховній Раді. І тому було б дійсно нерозумно, коли б праві сконцентрували усю свою увагу над проблемами українізації і таким чином занедбали тих виборців, які будуть рішати про те, скільки лівих буде у Верховній Раді.

Володимир Сушко

Дещо про азалії

В східній частині Північної Америки, зокрема у її південносхідніх стейтах, немає кращої пори року над весну, коли цвітуть азалії біля хат чи у парках. Одні з них милують око білим квітом, інші червоним, ще інші рожевим, фіолетовим, жовтим, синім і різними відтінями тих красок. На одних азаліях квіти є дрібні, величиною одного інча або й менше. В час цвітіння такий кущ є цілком вкритий тим квітом, так що й зелених листків з-під нього не видно. На інших азаліях квіти досягають чотирьох інчів і більше. Одні кущі азалій є малі, інші досягають шести стіп і вище. Є вічнозелені і листяні азалії, себто такі, що скидають листя на зиму. Ці останні цвітуть перед тим, доки нове листя покажеться. Їхні великі квіти шапкастими ґронами вкривають тоді безлисті гілки такої азалії.

Азалії є одним із найбільш улюблених декоративних кущів в Америці. Насаджені більшими чи меншими групами в місцях, де сонце і тінь чергуються, вони спалахом своїх різних красок від квітня по червень, а то й довше на півдні, викликують подив у кожної людини, що дивиться на них. Багато місцевостей, як ось місто Норфок у Вірджінії, славляться своїми азалієвими городами. Доналд Вайман з дослідного дендрологічного городу ім. Арнолда в Гарвардському університеті обраховує, що сьогодні в Америці є понад тисячу різних городових азалій. Інші подають ще більше. Як дійшло до того?

Природники давно спостерегли, що азалії легко надаються до гібридизації або, іншими словами, вирощування нових родів дорогою схрещення двох різних азалій. Вони почали експериментувати на первісних азаліях, що їх знаходили серед рослинного світу північної гемісфери нашої землі. Ці досліди проводилися вже понад півтора століття в Західній Европі, здебільша в Бельгії та Анґлії, як і тут, в Америці. Так почалися городові азалії. Отже, вони є гібридами первісних дикоростучих азалій. Це вирощування все нових і кращих азалій продовжується і сьогодні.

Де сьогодні в світі ростуть первісні азалії? До сьогодні знайдено і досліджено 60 різних відмін первісних азалій. З них 42 роди ростуть в країнах Східньої Азії, в Кореї, Японії, південнозахідньому Китаї і Філіппінах. 16 родів замешкує східню частину Північної Америки, починаючи від Лябрадору і кінчаючи на Фльориді і східньому Таксасі. Один рід, т. зв. західня азалія, росте вздовж західнього узбережжя Північної Америки від південного Ореґону по південну Каліфорнію. І останній рід, т. зв. понтійська або жовта азалія, росте розкиненими групами на Кавказі і в Малій Азії, і у Східній Европі, зокрема більш суцільною масою у східній частині західнього Полісся в Україні.

Усі ці географічно розкинені по Америц Азії і Европі азалії, хоч їх розділяють тисячі миль і океан, творять одну ботанічну родину. Ще у XVIII столітті славний шведський природознавець Карль Лінні назвав ту родину словом „азалія". Сьогоднішня їхня наукова назва є „рододендрон", але давня назва „азалія" є і далі в загальному вжитку.

Азалії — це давні мешканці північної гемісфери нашої землі. Їх родовід починається, як каже Фредерик П. Лі, колишній директор Американської Гортикультурної Асоціяції, у його книжці „Книжка азалії", ще з третинного періоду новітньої кайнозойської ери. У тому третинному періоді розвинувся сьогоднішний рослинний світ нашої землі. Як подає Ярослав Пастернак у його монументальній праці „Археологія України", цей період тривав 50 мільйонів років і закінчився приблизно один мільйон років тому. У другій половині цього третинного періоду, згідно з твердженням геофізиків, відбувалися геологічні зміни на континентах, аж до пересування деяких з них. Це і дає підставу згаданому Фредерикові Лі твердити, чому первісні азалії тепер знаходяться розкинені у північній гемісфері нашої землі.

Як вже ми згадали, одним із прапредків сьогоднішних городових азалій є понтійська або жовта азалія, і що їх батьківщиною, між іншими, є наше українське Полісся.

(Закінчення на стор. 3)

Омелян Твардовський

Тріюмф і трагедія Оксани Баюл

I

Неначе метеор піднялася на вершини слави й достатку юна українська фіґуристка Оксана Баюл.

Коли їй було 15 років, Оксана стала чемпіонкою світу, рік пізніше вона здобула в Ліллєгаммері на зимовій Олімпіяді золоту медалю.

Ще перед Олімпіядою Оксана була заанґажована до тури найкращих фіґуристів світу, що їх зібрав у ЗСА Том Коллінс. Своїми виступами в понад 60 містах ЗСА і Канади Оксана здобула собі мільйони прихильників, в тому числі тисячі українців, які заселюють численні міста Америки і Канади. Тоді Оксана була теж відома як бідна сирота, якою добровільно опікувалася її нова тренерка Галина Змієвська. Зачарований блискучими виступами, якими Оксана рівночасно прославлювала Україну, Провід Української Спортової Централі Америки і Канади рішив підтримати Оксану, проголосивши в українській пресі в ЗСА і Канаді фінансову збірку на стипендію цій визначній українській спортсменці. Щирі прихильники українського спорту позитивно відгукнулися на заклик УСЦАК, висилаючи свої пожертви і разом листи захоплення Оксаною. Офіційне вручення тієї стипендії для Оксани у висоті 10,000 дол. та по одній тисячі її тренерам Г. Змієвській і Ніколаєвій, як теж Вікторові Петренкові, Провід УСЦАК вручив в Ратефорді, Н. Дж., у льодовій арені Медовленд. Ось як описав цю зустріч в „Спортовий вістях" „Свободи" і журналі „Наш Спорт" автор цього репортажу:

Згідно з домовленням з головним продюсером тури світових і олімпійських чемпіонів фіґурної їзди на льоду Томом Коллінсом і спонзором світової чемпіонки Оксани Баюл М. Розенберґом, зустріч відбулася після програми.

Сама програма пройшла надзвичайно величаво, тисячі глядачів, між ними багато українців, ентузіястично сприймали поодинокі точки таких відомих майстрів як Браєн Бойтано, Ненсі Керріґен, Сурія Бонали, Елвіс Стойко, Марк Мічелл, Мішкетьонок і Дмітрієва, а особливо Оксана Баюл та Віктор Петренко. Цим разом вже не було „непорозумінь" — так заповідач, як і концертова програмка правильно представили наших славних чемпіонів, підкреслюючи, хто вони та яку країну репрезентують...

Зустріч з Оксаною, Віктором і Змієвською відкрив голова УСЦАК Мирон Стебельський, який щиро привітав їх від українського організованого спорту в Новому світі і взагалі від усіх прихильників українського спорту, які так щедро відгукнулися на заклик УСЦАК. Дальше голова поґратулював нашим чемпіонам і їх тренерам за осяги та гідну репрезентацію України на світовій арені. Слідували вручення китиць квітів, а дальше передання вищезгаданих сум грошей у формі особистих чеків. Від Проводу УСЦАК були присутні, крім голови, Омелян Твардовський, Олесь Напора, Роман Пиндус і Николайка Колачі.

Висловлюючи подяку від імені своїх учнів, свого співробітника і від себе, тренер Г. Змієвська, між іншим, сказала: „Тепер ми зможемо набути в Америці багато інвентару, якого нам бракує в нашій тренерській праці з сучасними і майбутніми репрезентантами України в цьому спорті... Болійте за них (Оксану і Віктора) болійте за Україну", — закликала нас тренерка Галина Змієвська. В окремій розмові з автором цього репортажу Змієвська відповіла на декілька питань, які стосувались її дальших плянів і праці в цій важливій ділянці спорту.

На запит, чи правда це, що, як пише американська преса, вона з Оксаною плянують залишитися в ЗСА, де будуть готуватися до дальших виступів? „Ні, ні", — категорично відповіла Змієвська і додала, що тут в Америці, в існуючій атмосфері, важко було б проводити підготову... „Тому ми повернемося після тури в Україну і там, в Одесі, негайно розпочнемо підготову до зимової Олімпіяди..." На запит, чи Змієвська має, крім Оксани і Віктора, молодші кадри фіґуристів, вона ентузіястично відповіла: „Так, так, маю! Після розвалу СССР мені залишилося тільки двоє учнів, тепер це число збільшилося, маю перспективних нових учнів, що в майбутньому будуть гідно репрезентувати Україну". Спільними світлинами, щирими прощаннями, поцілунками і побажаннями дальше тісно співпрацювати в спорті для слави України закінчилася ця історична зустріч 1-го травня 1993 року.

О. Баюл — на вершку слави.
(Фото: AP)


Закінчення буде.

Наполегливо підготовляються матеріяли до американського тому ЕУД

Слід підкреслити, що Енциклопедія Української Діяспори являється одним найбільш вагомим проєктом Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) та Фундації Приятелів Енциклопедії України (ФПЕУ) під сучасну пору. ЕУД стане монументальним твором української діяспори, який збереже давні сліди наші й наших попередників та сучасні про розвиток комерційного, економічного, церковного, культурного і політичного життя у діяспорі. Це буде твір, який поведе дослідників до джерел нашого буття поза межами нашої батьківщини — України.

Напевно не буде перебільшенням, коли скажу, що коли ми, сучасна українська ґенерація, яка, на жаль, є на схилі свого життя, цього не зробить, то після нас цим ніхто вже не буде займатись.

Хоч започаткована збірка на цей унікальний і дуже потрібний проєкт ще не дала потрібних наслідків, то незалежно від цього вже розгорнено широку працю для зібрання гасел і матеріялів до американського тому ЕУД, якого редактором є д-р Дарія Маркусь. Правда, праця водночас проходить над усіма іншими томами, яких головним редактором є д-р Василь Маркусь, але тепер зроблено в основному наголос на американський том. До речі вже з'явився першим, четвертий австралійський том, який може служити прикладом як робити пляни і розгортати працю над шістьма іншими томами.

Під сучасну пору ми найбільше зацікавлені і в тому напрямі зроблено наполегливі заходи для реалізації найтруднішого і найважливішого американського тому. Заходами головного редактора В. Маркуся і відповідального редактора американського тому Дарії Маркусь створено у ЗСА своєрідні Осередки ЕУД до співпраці яких запрошено поодиноких осіб для збирання потрібних матеріялів і випрацювання гасел. Такі осередки створено у більших скупченнях: Філядельфія-Піттсбурґ, Детройт-Воррен, Гартфорд-Коннектикат, (О. Пришляк), Ню-Йорк-Ню Джерзі й інші. Члени тих осередків активно працюють над збиранням потрібних матеріялів і гасел.

До нюйоркське-нюджерзького Осередку ЕУД входять: Володимир Баранецький, Любов Дражевська, Микола Галів, Євген Івашків, Василь Калинович, Лідія Крушельницька, Іван Лучечко, Ірина Падох, Мирослав Прокоп, Володимир Рак, Роман Рогожа, Уляна Старосольська, Володимир Сохан, Іван Сєрант, Володимир Трембіцький, Осип Труш. Осередок очолює Є. Івашків. Вище названі особи сходяться щодва тижні на спільні сесії під час яких усталюється імена осіб, що мають увійти до Енциклопедії та розподіляється, хто якими гаслами має зайнятись. Заходами не тільки Осередку Ню-Йорк-Ню Джерзі, але всіх інших уже частково розіслано біографічні анкети, як також анкети організацій і установ, а ще чимало залишилось до висилки, що буде здійснено у найближчому часі. Все це дуже клопітна праця і не легка до здійснення. Як головний редактор В. Маркусь, так редактор американського тому Д. Маркусь і всі члени Осередків ЕУД бажають все схопити і занотувати, щоби нічого не поминути, але помимо цього можуть трапитись якісь пропуски, чи поминення тому просимо тих осіб, установи, чи організації, які не зі злої волі, не одержали анкет, звернутись до поодиноких Осередків ЕУД або до головної редакції ЕУД у Чикаґо, щоб в такий спосіб можна було схопити цілість, все записати для історії.

Таке є щире бажання редакції ЕУД і всіх хто з нею співпрацює. Адреса редакції: Encyclopedia of Ukrainian Diaspora, 2247 West Chicago Ave., Chicago, IL. 60622-4828.

Микола Галів

Загальні збори Клюбу Емеритів Чикаґо

Загальні збори Клюбу Емеритів при катедрі св. о. Миколая в Чикаґо відбулися 19-го березня ц. р. після поминальної Служби Божої за померлих членів, яку відправив Владика Михаїл ЧНІ.

Збори відкрив голова клюбу Андрій Козяк, який попросив Владику провести молитву. Однохвилинною мовчанкою і вставанням з місць вшановано пам'ять померлих членів, а саме: Борейко Василь, Бахматюк Катерина, Качур Ева, Мандзенко Богданна, Марчук Михайло, Палцан Параскевія, Такой Петро, Коваль Михайло.

Зборами проводила президія в складі: Василь Камінський — предсідник, Стефанія Форович — заступниця і Нестор Филипович — секретар. До почесної президії запрошено директора Омеляна Плешкевича, Юлію Назаревич і Стефанію Кочій.

Після вибору президії, затвердження порядку нарад і відчитання протоколу приступлено до звітування поодиноких членів Управи. В цьому році відбуто 36 щотижневих сходин, в тому 14 святкових. На сходинах були також деклямації, гумор, сатира. Відправлено 13 Служб Божих за здоров'я і померлих членів, 9 молебнів, відмовлено 15 вервиць за беатифікацію слуги Божого Митр. Андрея Шептицького. Виголошено 12 доповідей на різні актуальні теми. Доповідачами були члени Клюбу, а також запрошені гості. Преосвященний Владика Іннокентій ЧСВВ щотижня виголошував гомілії на релігійні, як і світські теми. Висвітлено 4 фільми з України. Щорічно клюб влаштовує для розваги членів „Веселий День". Клюб також відзначив роковини Івана Франка, Михайла Грушевського і п'яту річницю Незалежности України.

Скарбник подав докладний фінансовий звіт. В цьому році клюб виплатив на різні церковні і громадські цілі 7,500 дол., як катедра в Чикаґо, катедра св. Юра у Львові, музей, олімпіяда та інші.

Суспільна Опіка проявляла діяльність, відвідуючи хворих по домах, шпиталях, а також в старечих піклувальних домах, допомагала в різних проблемах, старалася про різні знижки чи пільги в місцевих властях, організовувала прогульки, культурні розваги, провела безплатні лікарські бадання, з чого скористало багато членів.

Після дискусії і уділення абсолюторії уступаючій Управі вибрано нову Управу в складі: Андрій Козяк — голова, Володимир Щебльовський і Йосиф Богданик — заступники, Нестор Филипович — рекордовий секретар, Іван Арлинський — секретар щотижневих сходин, Михай Бискош — скарбник, Степан Василюк — фінансовий секретар, Василь Камінський — організаційний, Павло Слободян — зв'язковий з міською управою, Дарія Балух і Юліян Малецький — вільні члени; Суспільна Опіка: Стефанія Форович, Дарія Гринь, Ева Явна, Юрко Войтович; господарський відділ: Степан Кухар, Іван Струц, Петро Василів, Теодор Ґембус, Іван Лоґуш, Михайло Качур; Культурно-освітня комісія: Мирослава Баторфальви, Софія Залуцька, Іванна Савицька, Ярослава Иванишин, Петро Василів, Йосиф Богданик, Ольга Мартинюк, Стефанія Кочій; кухонний відділ: Ірина Корпан, Анастазія Матусяк, Антоніна Бурдяк, Франя Станґред, Марія Василюк, Степан Кухар; бібліотекар: Катерина Чайковська; Контрольна комісія: директор Омелян Плешкевич, Теофіль Форович, Степан Скробач, Олександра Бойко.

Предсідник Василь Камінський подякував голові і старій Управі за жертвенну працю протягом цілого року та побажав новій Управі успіхів у дальшій праці і молитвою закінчив Загальні збори. Присутніх на зборах було 85 членів.

Н. Ф.

Відзначення Шевченкових роковин у Дітройті

Кожна нація має своїх провідників, які були стимулом для пробудження і збереження національної свідомости народу. Часом були це особи з політичних чи військових секторів, однак були ними також люди скромні, які стали визначними через свою велич духа. В Україні таким велетнем духа був Тарас Шевченко, рівного якому не було і не буде.

Дітройтська громада вшанувала пам'ять Кобзаря концертом у неділю 16-го березня, в приміщенні Осередку церкви св. Йосафата у Воррені. На головного промовця запрошено визначного науковця, голову світового Товариства ім. Тараса Шевченка д-ра Леоніда Рудницького.

Свято відкрив голова Культурно-Громадського Клюбу мґр Володимир Баран. Він пригадав, що у березні кожного року відбувається відсвіження високих почувань, любови до нашої Батьківщини, а стимулом для цього є творчість Т. Шевченка. Протягом 70-ти років большевицької неволі вона була перекручена і замовчувана, але дух Шевченка залишався живим, бо він пригадує нам минувшину і вказує дорогу на майбутнє. Після відкриття усі присутні відспівали „Заповіт".

У дальшій частині програми інж. Василь Колодчин представив головного промовця. У виступі „Шевченко — культ і наука" д-р Рудницький сказав, що в минулому було багато полеміки щодо значення творів Шевченка. Усі ці суперечки вказують на три важливі моменти у його поезіях: по перше, Шевченкова творчість така різноманітна, що дозволяє на низку різних трактувань; по друге, у Шевченкознавстві все є релятивне, притаманне його добі; по третє, Шевченко є борцем за свободу Батьківщини, глибоко релігійним мислителем і мітотворцем. Крім того, Шевченко є ґенієм і феноменальним явищем, єдиним у світі, а його творчість віддзеркалює внутрішній світ поета. У нових працях про Шевченка виявляється, що науковці далі не належно оцінюють творчість поета. Вони не беруть до уваги, що лише український народ може збагнути нашу історію і культуру Шевченковим способом. Є факт, що Шевченкова поезія існує так, як і його „Кобзар", і ці речі є незмінними. Український народ відчув, що Шевченко є поетом-феноменом, який постав з душі народу і є невід'ємною духовою частиною української людини, незалежно від того, де вона проживає. Народ створив культ Шевченка і його плекає. Шевченко був і залишається центральною духовою постаттю нашої історії та культури. Шевченко глибоко, емоційно та інтелектуально зрозумів християнство. Його поезія гармонійно пов'язує три види людського буття: особистий, духовий і національний. Його „Кобзар" стоїть поза часом і простором, і говорить до нас через призму вічности. Він вимагає від нас любови до ближнього, до народу і до Батьківщини. Він також картає ворогів України і закликає до правдивої науки. Його „Кобзар" став новітньою біблією для українського народу. Шевченко — це поет, пророк, учитель і провідник. Шануючи пам'ять нашого Кобзаря, ми повинні відновити наше особисте ставлення до нього. Нам не треба інтерпретації його творів, лише зберігати слова, які він поставив на сторожі нашого буття.

Після доповіді оперна співачка, меццо-сопрано Христина Липецька відспівала чотири пісні на слова Т. Шевченка: „Вітре буйний" (муз. Г. Китастий), „Калина" (муз. В. Заремба), „Тече вода" (муз. М. Фоменко) і „Ой, стрічечка до стрічечки" (муз. М. Радзієвський). Фортепіяновий супровід Марії Лісовської. У дальшій частині програми М. Лончина-Лісовська відіграла на фортепіяні „Пісню" Л. Ревуцького і Другу Українську Рапсодію „Думка-Шумка" М. Лисенка. Виступи були високопрофесійно виконані і прийняті дуже тепло. Майстер художного читання Андрій Лятишевський виконав Шевченкове „Посланіє". Кінцевою точкою програми був виступ заслуженого артиста України Петра Китастого. Він виконав народну пісню на смерть Тараса Шевченка „Зійшов місяць", історичну пісню „Зруйнування Січі", і „Сонце гріє" — на вічну пам'ять Котляревському.

В кінці мґр В. Баран подякував у першу чергу головному промовцеві д-рові Л. Рудницькому за його оригінальний і професійний підхід до творчости Тараса Шевченка, всім мистцям за їх вклад у програму концерту, численно зібраній громаді за участь і окремо Володимирові Дигдало за гарне оформлення сцени.

Програму вечора закінчено українським славнем.

Зенон Василькевич

Дещо...

(Закінчення зі стор. 2)

Ця первісна азалія є добре відома нашим поліщукам. Український етнограф і письменник Василь Скуратівський так і називає її у своїй книзі „Берегиня" (Київ, 1987 р.): „поліська прапращурка". Наведім хоч дещо із його розповіді про цю цікаву рослуну.

Улюблене місце проживання поліської азалії є у видолинках серед соснових борів і на торфянистих місцях. Вона росте там цілими заростями, утворюючи важкопрохідні хащі. Ще у перші роки по Другій світовій війні її можна було подибати майже по всій території Житомирської і Рівенської областей аж по межу з Київщиною. На жаль, у висліді совєтської програми осушування поліських болот у післявоєнні роки ця азалія назавжди зникла у більшості районів того реґіону. Сьогодні ще найкраще вона збереглася в Олевському районі Житомирської области.

Краса поліської азалії є у її ясно-жовтих, з домішкою оранжевої краски, квітах. Вона починає цвісти на кінець травня. Тоді її жовтий цвіт, мовби велетенське мереживо свічок, освітлює найтемніші закутки поліських борів і настроює людину, хоч би вона була як сумною, бадьорим настроєм. Її цвіт є п'янкою-пахучий до того ступеня, що коли над міру надихатися ним, то поморочиться голова або і ще гірше робиться. Тому і кожен з поліщуків вам скаже, „що любуватися цвітом азалії — треба знати міру".

Багато цікавого розповідає В. Скуратівський у своїй „Берегині" про цю поліську прапращурку. Годі тут все переповісти. Сьогодні ця азалія є занесена до списку рідкісних рослин. „Зберегти її для майбутніх поколінь — це справа нашого громадського сумління", — тими словами закінчує свою розповідь В. Скуратівський про цю давню мешканку нашого Полісся.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

ну проблему д-р Е. Лібанова поставила становище старших віком осіб, які в Україні становлять 1/4 всього населення. Вкінці вона підтримала ініціятиву прем'єр-міністра Португалії скликати у тій країні світову конференцію у справах молоді на 1998 рік.

Як поінформувала нас д-р Е. Лібанова, вона вповні була вдоволена із участи у комісії, що, до речі, було вже четвертою участю її у нарадах ООН. Тим разом вона однак, як голова делеґації мала більше до сказання і впливу на рішення комісії, які запали на закінчення і які, є надія, будуть введенні в життя, зокрема у ділянці продуктивної зайнятости, питанні молоді та старших людей.

Вона, як заявила, мусить здати звіт із своєї праці в ООН до Уряду України, як також сподіється написати на цю тему декілька статтей. Коли питаємо її про найближчі пляни праці, то вона без вагання відповідає, що її завдання є з'ясувати становище жінки в сьогоднішній Україні та демографічні прогнози на майбутнє.

Діловий підхід д-р Е. Лібанової, її впевнене знання про що вона говорить і її останнє призначення, як голови делеґації, вказують на те, що українські жінки вміють та повинні там, де мають до того дані, виступати на провідних місцях як у себе дома, так і на міжнародному форумі.

Д-р Е. Лібанова це доказала, що й підтвердили українські жіночі представниці зорганізованого жіноцтва в діяспорі, що мають нагоду бути обсерваторами на терені ООН.

В. Щербань...

(Закінчення зі стор. 1)

Дмитренка і Олену Крандакову, з ініціятиви яких минулого тижня було поширено інформацію про нібито усунення Щербаня від керівництва партією.

За словами В.Щербаня, ЛПУ до осени ні з ким не бльокуватиметься: "Наше головне завдання — зробити усе можливе, щоб зменшилася ліва частина українського парляменту, яка перешкоджає проведенню реформ".

ОСТАННІМ ЧАСОМ У КИТАЮ державні та місцеві власті взялися серйозно за справу ліквідації піратства музичних дисків і фільмових стрічок. Після багатьох років майже цілковитої інертности та іґнорування домагань ЗСА , як й інших країн, китайська поліція авторських прав вкінці почала заходи усунення піратського виробництва згаданих предметів. У провінції Ґванґдонґ, визнаному центрі цієї підприємчивости в Китаю, місцева влада твердить, що ув'язнила понад 100 осіб і закрила 28 добре досі замаскованих цього роду підприємств, де кожна копіювальна машина денно виробляла 10,000 музичних дисків. Хоч всіх ще не усунено, то під посиленим тиском поліції більшість з них припинили на якийсь час свою діяльність.

Дарунок на уродини

„Лиш одна музика ніколи
не обманула серця,
Вона дала радість
багатьом тисячам
сердець".
(Мудрість Бетовена).

При нагоді ювілеїв чи інших важливих оказій годилося б пригадувати наших заслужених людей. Одним з таких для українського мистецтва є Омелян Татунчак, син галицької землі з міста Івано-Франківське. Від ранньої молодости виплекав він у свому серці безмежну любов до української пісні, яка ланцюжком тягнеться від дитинства по сьогодні.

О. Татунчак.

Будучи учнем другої кляси вселюдної, виступав як соліст в пісні В. Кудрика „Підлисся" на концерті, присвяченому будителеві галицької землі о. Маркіяну Шашкевичу. Можливо, що цей перший вдалий виступ на українській сцені Івано-Франківського влив у душу молодого співака безмежну любов до української пісні з такими диригентами, як Л. Крушельницький та Микола Колесса. З тим же періодом починається співацька кар'єра Омеляна Татунчака. Його молодечий запал, велика любов до пісні, сильна воля — це й чинники, що рухали його прагненням, потягом до високої мети, як прекрасного співака та соліста-тенора.

Його голос звучний та мелодійний, з перевагою елементу надзвичайно широкого діяпазону. Співак уміє надати голосові повноти та сили, чарувати слухача ніжним піяніссимо і виразною дикцією. Згадані атрибути давали підставу твердити, що Омелян Татунчак — співак високої кляси.

Співати може лише той, хто душею і серцем розуміє та відчуває зміст твору і вложену душу композитора. Згадати б диригентів, що під їх вмілою досвідченою рукою поглиблював своє музичне знання О. Татунчак. Він брав участь у хорах „Думка" (Івано-Франківське) „Ватра", „Кобзар", „Прометей" та працював з диригентами Л. Крушельницьким і М. Колессою, Л. Туркевичем, А. Рудницьким, І. Задорожним, М. Длябога, М. Добошем, виїжджав з хором церкви св. Івана Хрестителя до Риму.

Співака-соліста Омеляна Татунчака пізнав я в місті Бреґенс в Тиролі, на пробі хору „Ватра", що розучував пісню „Засумуй, трембіто" (дир. Л. Туркевич). Це зробило на мене велике враження.

У 1949 році О. Татунчак приїздить до Філядельфії, де зразу долучається до культурно-мистецького життя української громади, стає членом хору „Кобзар", дириґентом якого був композитор А. Рудницький. Хор „Прометей" під дириґентурою М. Длябога, обїжджаючи ЗСА і Канаду, мав у репертуарі й сольо Омеляна, а згодом він бував і в Україні. Даний Богом талант, музикальність і чудовий голос О. Татунчак не змарнував, а використав його, прославляючи Бога та звеличуючи невмирущу українську пісню.

З нагоди Твоїх уродин, дорогий Омеляне, вся Твоя родина, приятелі й друзі-хористи бажають Тобі обильних Божих ласк, міцності та здоров'я на многі, многі літа.

О. диякон Михайло Добош

ПОДІЇ

ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

Гартфорд, Конн. — Місцеве Товариство Допомоги Україні влаштовує Загальні збори, які відбудуться у неділю, 20-го квітня, в УНДомі, 961 Ветерстфілд аве. в Гартфорді, Конн. Початок о год. 2-ій після полудня. Головний доповідач — д-р Роман Воронка, заступник голови Координаційного Комітету Допомоги Україні.

РІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ КРАЙОВОЇ РАДИ УАКР

Ню Йорк. — Річна конференція Крайової Ради Української Американської Координаційної Ради відбудеться у суботу, 3-го травня, в канцелярії УАКР, 142 Друга аве. в Ню Йорку. Початок о год. 1:30 після полудня. Інформація про порядок нарад поміщена у „Свободі", ч. 67 з 9-го квітня ц. р.

Ділимося болючою вісткою, що в понеділок 7-го квітня 1997 р. з волі Всевишнього відійшов від нас МУЖ, БАТЬКО і наш найдорожчий і невіджалуваний найстарший БРАТ

бл. п.

о. ВОЛОДИМИР ХАРИНА

урод. 30-го листопада 1906 р. в Новому Санчі, Україна, рукоположений 21-го березня 1930 р. у Львові. Колишній парох української католицької церкви св. Вознесіння у Львові. Арештований большевиками 12-го вересня 1940 р., перебуваючи 15 літ на засланні Христа ради.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в суботу 12-го квітня 1997 р. в українській католицькій церкві св. Михаїла у Львові, а відтак на Личаківський цвинтар, де будуть зложені тлінні останки покійного.

Залишив у смутку люблячих своїх:

дружину	— ОЛЕКСАНДРУ, Канада
дочку	— МАРІЮ, Канада
братів	— ДАНИЇЛА з родиною
	— о. СТЕФАНА
	— МИРОНА з дружиною ПАВЛЕЮ
братових	— МАРІЮ з родиною
	— ІДУ з родиною
	— ОЛЬГУ з родиною
шваґра	— ВЛАДИКУ СОФРОНА ДМИТЕРКА

ВЕЛИКА АМЕРИКАНСЬКА ФІРМА Каргілл Інк., що займається торгівлею збіжжя, повідомила у понеділок, 7-го квітня, що в суботу, 5-го квітня, договорилася з Північною Кореєю про продаж їй американського зерна. Речниця згаданої фірми Лорі Джансон підкреслила, що достава американського збіжжя до Північної Кореї почнеться вже „найближчим часом". Урядові чинники ЗСА кажуть, що це мабуть перший прямий продаж американськожо збіжжя Північній Кореї від закінчення Корейської війни у 1953 році.

Шевченківський концерт КУК в Едмонтоні

„Будеш, батьку,
панувати,
Поки живуть
люди;
Поки сонце з неба
сяє,
Тебе не забудуть!"

Цими словами Шевченка, з його оди „На вічну пам'ять Котляревському", голова едмонтонського Відділу КУК Оля Саварин відкрила Шевченківський концерт КУК та Українського музичного товариства Альберти у 136-ту річницю смерти Кобзаря. Концерт відбувся в неділю, 9 березня, в Першій Пресбитеріянській Церкві при 10025-105 вулиці, одній з найбільш акустичних заль Едмонтону. Концерт почався традиційним „Заповітом" у виконанні збірного хору, зложеного з хористів „Дніпра", церковного хору при соборі св. Івана, „Верховини" СУМ, хору СУМК — разом понад сотня співаків. Присутні вислухали його, як звичайно, стоячи. Програмою керували Орест Солтикевич, заповідач, і Оля Миц, рецитатор, за скриптом, який приготували Марія Дитиняк і Галина Котович спеціяльно на цей концерт.



Збірні хори в Едмонтоні виконують „Заповіт".

В першій частині — „Діти в поклоні великому поетові" — виступили: пл. юначка Маркіяна Ілюк, яка продеклямувала вірш патронки 6-го Куріня пл. юначок в Едмонтоні Уляни Кравченко „В роковини Шевченка" і пл. юнак Ярослав Петрів, який віддеклямував вірш Дмитра Макогона „Поклін душі великій". З черги учні рідної школи парафії св. Юрія Переможця під проводом учительки Тані Макар показали сценку „Розповідь дідуся", а драматичний гурток при УНО, „джерело", під мистецьким керівництвом Олі Миц, сценку „Тарас — пастушок".

В другій частині — „Шевченко в музиці" — виступили хори і знана едмонтонська співачка Лілея Волянська. „Доле ж моя, доле", в музичній обробці Кос-Анатольського, і „Зоре моя вечірняя", в музичній обробці І. Гладкого — М. Леонтовича, виконав хор при соборі св. Івана під диригентурою Лесі Чумар, зі солями Мирослави Загарії і Роми Гаук. „Думи мої" (музика А. Гнатишина) і „Садок вишневий коло хати" (музика А. Кушніренка) виконав хор СУМ „Верховина" під диригентурою Галини Лазурко. Лілея Волянська, що часто виступала й в Україні, заспівала „Плавай, плавай, лебедонько" в муз. оформленні К. Стеценка, і „Арію Ганни" з 1-ої дії опери „Наймичка", в муз. оформленні М. Вериківського, „Вже третій рік минають дні і ночі". Їй акомпаньювала на фортепіяні Ірина Тарнавська. З черги хор СУМК при соборі св. Івана під диригентурою Лесі Погорецької виконав: „Ой літа орел" (муз. оформлення А. Гнатишина) і „Ой у саду, у саду" (муз. оформлення М. Гайворонського). Як солісти виступили Т. Єринюк, П. Єринюк і Д. Козак. Улюблені народом „Сонце заходить", під музику Д. Роздольського, зі сольом Г. Малюжинського, та „Садок вишневий коло хати", під музику Б. Вахнянина, зі сольом Л. Чумер, виконав хор „Дніпро" під диригентурою Марії Дитиняк, з Іриною Тарнавською при фортепіяні.

Заключне слово мала голова Українського Музичного Товариства Ірина Шмігельська, яка також подякувала всім виконавцям і учасникам концерту. Могутнє „Реве та стогне Дніпр широкий", яке, як і „Заповіт" на початку концерту, виконали всі хори разом (під музику Д. Крижанівського), знову під диригентурою М. Дитиняк, з Іриною Тарнавською при фортепіяні. Задля тільки цих двох пісень „Заповіту" і „Реве та стогне" — варто прийти на шевченківський концерт, а чейже була ще й чудова програма між ними, то ж так виконавці як і учасники концерту вийшли зі залі в піднесеному дусі. Тому слушно сказала О. Саварин у своєму вступному слові: „Ми відзначуємо і вшановуємо Шевченка тому, що він був не лише наш найбільший поет, але й геній-пророк, який через свій „Кобзар" став духовим батьком нашого народу і вказав йому шлях до волі... вшановують українські громади Шевченка й тому, що світ не знає більшого борця за волю-свободу людини і народів, а Україна не має більшого борця за своє визволення. Він безсмертний, бо боровся за безсмертні ідеали, за правду і справедливість, за братерство". І закінчила словами П. Куліша: „Наш єси, поете, і духом твоїм дихатимем вовіки!"

Що Україна духом його буде дихати вовіки, немає сумніву, але питання, чи так буде в діяспорі? Проте, так довго, як будемо уряджувати шевченківські концерти, така надія є.

Н. Н.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ – НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!